

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΔΙΑΜΑΡΤΙΕΣ ΣΕ ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Καραμπερόπουλος* Δημήτριος, Οικονομοπούλου Αλεξάνδρα
Ελληνική Εταιρεία Ιστορίας της Παιδιατρικής, Αθήνα

Σκοπός της ανακοίνωσης είναι να παρουσιασθούν περιπτώσεις συγγενών διαμαρτιών που έχουν καταγραφεί στα ελληνικά προεπαναστατικά έντυπα.

Ο όρος «*συγγενείς ή σύμφυτοι νόσοι*» έχει καταγραφεί από τον Αναστάσιο Γεωργιάδη, *Αντιπανάκεια*, Βιέννη 1810, σελ. 152 και επισυμβαίνουν, όπως επεξηγεί, στο έμβρυο κατά την κυοφορία. Στο σημαντικό περιοδικό *Ερμής ο Λόγιος* του 1818, σελ. 256-257, δημοσιεύεται άρθρο με τίτλο «*Γέννησις δύο βρεφών ηνωμένων και ζώντων*», στο οποίο παρουσιάζεται περίπτωση Σιαμαίων παιδιών, τα οποία ήταν ενωμένα κατά το «*ιερόν οστόν*», «*ράχην με ράχην*», με κοινά «*γεννητικά όργανα φύλου άρρενος*» και «*πρωκτόν*» και ότι το ένα ήταν ισχυρότερο του άλλου. Παράλληλα μνημονεύεται ότι ο Buffon είχε παρουσιάσει παρόμοια περίπτωση με δύο κορίτσια.

Επίσης στον *Ερμή το Λόγιο* του 1821, σελ. 141-142, αναφέρεται περίπτωση νεογνού με διαμαρτίες στο νευρικό σύστημα. «*Ο εγκέφαλος, ο εγκεφαλίσκος [παρεγκεφαλίς] και ο ραχιτικός [νωτιαίος] μυελός έλειπον διόλου*». Από τα οστά του κρανίου παρέμεινε το «*κάτω μέρος του μετωπικού οστέου, και του ινίου το σφηνοειδές και μέρος του κροταφικού*». Ο νωτιαίος σωλήνας ήταν ανοιχτός έως τον «*δεύτερον σφόνδυλον των οσφύων*». Ο λαιμός έλειπε και η κάτω σιαγών φαίνονταν σα να είναι κολλημένη στο στήθος και είχε ακόμη ανωμαλίες στα ώτα και στους οφθαλμούς. Τονίζεται ότι τέτοια περιστατικά δεν είναι σπάνια, ενώ μία περίπτωση παιδιού παρατηρήθηκε στην Αγγλία που ήταν «*στερημένον παντάπασιν από κάθε είδος νεύρων*».

Στο άρθρο καυτηριάζονται οι προλήψεις για τη γέννηση των «*τεράτων*» επισημαίνοντας ότι τα γεννηθέντα «*κακομορφωμένα παιδιά*» είναι «*ανθρώπινα πλάσματα*» που διαφέρουν μόνον «*κατ' έλλειψιν ή περίσσειαν ή μέγεθος*» και δεν είναι αποτέλεσμα «*θεικής οργής*». Σημειώνουμε ότι υπάρχει και χειρόγραφο του 1710 του Ιωάννη Αδάμη με τίτλο «*Τερατολογία, διαλαμβάνουσα ως επί το πολύ διαφόρων τεράτων και παρασήμων μορφών ανθρωπίνων, οπού αναφέρονται πολλάκις οι τε παλαιοί και οι νεώτεροι*».

Συμπερασματικά μπορεί να λεχθεί ότι στα κείμενα της προεπαναστατικής εποχής καταγράφονται περιπτώσεις με συγγενείς διαμαρτίες κυρίως του νευρικού συστήματος που είναι μεταφορά από επιστημονικά ευρωπαϊκά περιοδικά της εποχής, δείγμα της σύγχρονης επιστημονικής ενημέρωσης του ελληνικού κοινού.